1877. IX. évfolyam. 146. szám. Hétfő, julius 30.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VEGSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébiránt a postahivatalok útján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Othasábos petitsorér 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legelsőbb kért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilttér“-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.

Nev- vagy bérmentetlenül bekülditt kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszinten kéziratok sem adatnak vissza.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Ne csak a muszkát meg a törököt nézzük!

Minden szem a délkeleten legombolygó események felé irányul. Minden arczon most egy felkiáltó, majd egy mérges, kérdőjel olvasható. Hova fordul a hadszerencse? Melyik nemzetet veri el a bőrébe nem férhetnémség vagy a jogos önvédelem jégzápora? Most a török hadsereg van demoralizálva, majd a muszka retirál; most a muszka eszközöl éktelen gyorsasággu foglalást, majd a török számmuereje fojtja homokba a dühöngő hóditásvágyat.

A harczi csataváltozatok szinpada miatt beléletünk javitására, saját nemzeti éléstárunk rendbehozására igen kevesen gondolnak. A szomszédházban vetekedés van, a hogy lehet a hatalmasabb gyilkolja a gyengét, tehát a mi konyhánkon nem lehet tüzet gerjeszteni, hogy szerény ebédünk megkészüljön. Tiz éve mult, hogy a deákpárti többség a közösügyes kiegyezést létrehozta. Tiz év alatt a többség kormányférfiai annyi szint változtattak, mint a kameleon midőn haragszik. E szinváltoztatás sok jelesnek s törhetlen erélyünek képzelt hazafit buktatott az önszégyenülés sárfertőjébe. S a szinváltozott urak mosolyogva tolják a rászedett nép elé János arczukat! Az 1867-dik évi kiegyezéssel annak tényezői reményt nyujtottak a nemzetnek, hogy a mi még nincs elérve, apránként az alkotmányos élet minden kelléke ezen egyezmény alapján megszerezhető.

Lejárt már tiz év s a szomszéd jóakaratu osztrákiával épen ugy vagyunk, mint a mádi zsidó Máddal; midőn alkonyat után oly czéllal indult el gyalog, hogy még éjfél előtt Tályára érjen; a novemberi éj annyira beködölte pályautját, hogy midőn viradatkor egy éji gyaloglás után a végső háznál megkérdi: ugy-e barátom itt van már Tálya? Azt nyeré válaszul: Mi csak Mádon lakunk.

Tiz év óta igyekszünk a jobblét felé. — küzdünk, fáradunk, birkozunk az elemekkel: az adóemeléssel, adóvégrehajtással, kormányválság s háboru félelmeivel s ma is ott vagyunk, a hol voltunk. — Dehogy ott, még annál is alább! Akkor szilárdan állt még reményünk horgonya, a nemzeti önbecsérzet feszité minden hazafi keblét. Várakat épitettünk a fellegekben, melyeket a Bécsfelől iramló nyugoti szelek azonnal elsepertek.

A monarchia nagyhatalmi állása fényes háztartást követel, legalább is 800 ezer hátultöltő fegyverrel s ki tudja mennyi Uchatiuszszal őrizteti magát! E fegyverállomány rendbentartására még azon kenyérmorzsa is szükséges, melyen a szegény napszámos átoklövelt könyüje csillog! Minek neked aljas pórnép a kenyér? Annak dobszó mellett megállapitott ára szükségesebb a monarchia nagyhatalmának épentartására? A mit a fizetni nem birt adófejében éhes szád elől eldobolnak, saját fiad eszi meg, mert saját fiad tartozik védeni a monarchia nagyhatalmát!

Ne higyje azonban senki, hogy a tiz év előtt történt állami kiegyezés a nemzet képviselőinek osztatlan belenyugvásával hajtatott volna végre. Voltak akkor is, kik határozott irányban mutattak rá az örvényre, mely a közösügyes egyezmény Scylla és Charibdise közt tellhetlen torokkal tátong! Ma már nem kell reá mutatnunk, — nem, mert benne vagyunk. — A modern kormányférfiak az államhajót adóemelgetés-vitorlával s ujabban kigondolt adófajok csavarjaival igyekeznek a sülyedés ellen biztositani s ha talán megmenteniök sikerülne is, a köznyomor miatt elkényszeredett hajós nép akkorra nagy részben nem létezik.

Volt 1867-ben a képviselőház elé inditvány terjesztve az adórendszer s adónemek ellen, melyet a kisebbségben levő baloldali honatyák igyekeztek életre költeni. Számos beszéd hangzott el ez inditvány érdekében azon év márcziusi havában, de a nagyterjedelmü jobboldal nehéz testével s szavazógépe gőzerejével azonnal agyonnyomott inditványt és támogatást. Az adórendszer tökélyesitését azóta gyönyörü virágzásra juttaták. Az adóhátralék kamatai immár érett gyümölcsök. Az adónemek sakespeari költészete föllelkesiti az adóvégrehajtó nagy közönségét. Találunk-e oly iparágat, keresetforrást, pénzhezjutási alapot, hol ugy az egyén, mint a társulat megakezizolva nem volna.

Adót fizetni minden honpolgárnak kötelessége, mert nincs oly társaság, melyet csak a szép igéret s biztatás tarthatna együtt, hanem még a lakodalomból is nehéz a sok, hát még az adóból? A szomszéd birodalmat pusztitó háboru egyszer csak azt követeli, hogy a hadsereg mozgósitás ténye bekövetkezzék. A királyi adópénztárak, — melyeknek forrása a szegénynyé lett nép nyomorának mélységében tészkel, — megnyilnak, csak ugy okádják a belügyi culturérdekre alkalmas összegeket, mint az Etna a lávát, midőn legmérgesebben háborog.

Na de nyugodjunk meg, nagyhatalmi állásunk erre érdemes. Egy se jó hazafi, ki édes anyját, a hazát nem szereti s érette vért és vagyont nem áldoz. Valjon melyik szebb: a csatatéren, ellenség előtt bátor lélekkel meghalni? vagy az óriási közterhek nyomása alatt gyáván agyon lapulni?

— **A vámtarifa**, illetőleg az azzal összefüggő rendszabályok tárgyában tárgyalások vannak tegnap óta folyamatban — a „P. Cr.“ szerint, — a keresk. minisztérium keblében, melyen a pénzügyminisztérium és a fővárosi vámhivatali igazgatóság küldöttei is részt vesznek. A kidolgozandó elaboratumot a kormány az általános vámtarifával együtt akarja adni az illető parlamenti bizottságnak.

— **Az osztrák-magyar** Lloyd-társaság ügyében a két kormány közt még fennforgó nézeteltérések, már Széll és Trefort miniszter-eknek közelebbi Bécsben tartózkodása alkalmával is megbeszéltettek, s akkor abban történt megállapodás, hogy irásbelig fogják az ügyet végleg rendezni, s — mint a „P. Cr.“ értesül, — az osztrák kereskedelmi miniszter erre vonatkozó átirata már megérkezett a magyar kormányhoz.

— **Az adóvisszatérités** ügyében a magyar kormány még nem válaszolt amaz osztrák javaslatra, mely szerint a vámvisszatérítések a czukoradó végleges reformja utján a miniszteriumra leszállitandók lennének. A bécsi kormány azonban igenlő választ remél a magyar kormánytól, mely előbb valószinüleg meghallgatja az összes tizenhat magyar czukorgyár képviselőit.

— **Az olasz kormány** elhatározta, hogy Bécsbe két delegatust fog küldeni a kereskedelmi szerződés megkötése végett.

Népgyülés Debreczenben.

Debreczen, jul. 30.

Vasárnapra viradóra városunk nevezetesebb épületeinek falaira nagy plakátok ragasztattak ki, melyeken következő szavak valának olvashatók: Meghivás. Debreczen város polgáraihoz! Polgárok!

A debreczeni szabadelvü párt intéző bizottsága szükségét látván annak, hogy Debreczen város polgárai részéről, az orgsz és török nemzet között folyó háboru folytán előállott és hazánkra nézve is nagyon veszélyessé válható eseményekre nézve nyilatkozat tétessék: e czélból Debreczen város polgárai a folyó hó 29. vasárnap délelőtt 11 órakor, a városház udvarán tartandó gyülésre ezennel meghivatnak. Kelt Debreczenben, 1877. julius hó 28-án. A debreczeni szabadelvü párt intéző bizottsága.

Nagyon tiszteljük a debreczeni szabadelvü párt intéző bizottságát és hajlandók is vagyunk kalapot emelni, a mikor csak egy sziporka hazafias szándéklat mutatkozik mozzanataik rugójául; de — per amorem dei! — nem fog már soha bekövetkezni azon idő és nem tün fel az események nagy szinpadán talán soha az a körülmény, hogy ez a tiszteletreméltó párt, egyszer már kilépve a csaknem fanaticus jellegü tiszakultus burkaiból, lerázná lábairól a pártfelekezetesség kereszt bilineseit?!

Midőn az egész Magyarország aprajától a legnagyjáig egy szent eszme, egy hazafias vélemény keresztül vitelének nagy munkájához a legtestvériesebb indulattal veti össze vállait, mikor a legtelivérebb mameluk is a hazát fenyegető veszély elhárításának czéljából egy érzelemmel sorakozni kész a nagy nemzeti akarathoz: előáll a debreczeni szabadelvü párt, és mint párt az egész országot érdeklő keleti kérdésben népgyülést hiv össze, a mire aztán bizony isten! nem találunk kadentiát.

Nincs e kérdésnél párt uraim, nincs Tisza Kálmán és nincsen Andrássy gróf, van itt egy borzasztó vésszel fenyegetett haza, és annak lelkes hazájáért élni halni kész polgárai. Ezeknek a polgároknak van polgármestere, annak tehát az ő okáért nem sunyimódon egy párt bizottságtól kell az ilyen fontos dolognak kezdeményeztetni, hanem egy minden pártokon felül álló, fennkölt szellemü polgármesternek dukál és kompetál ily alkalmakkor, mint hullámok által meg nem ingatható kőszálnak polgártársai közül kimagaslani.

Egyébiránt, daczára annak, hogy csak a reggeli órában értesült a nép a gyülés tartásáról, a helyiség zsufolásig megtelt a nagyérdekeltségü polgárok által, s megtartatott, mint alább következik:

* * *

Kevéssel 11 óra után Komlóssy Imre, „a szabadelvü párt intéző bizottság“-ának elnöke megnyitja a gyülést. Beszéde elején utal mindjárt a Török és Oroszország közt most folyó háborura, mely „háborunak folyama a legujabb időben oly gyalázatosságokká fajult a mire, — ha igy mennek tovább is, — lehetetlen a szomszéd országoknak féltékenyen nem tekinteni.“ Ezután beszédében elmondja a debreczeni polgárság ez alkalomra való összehivásának egész históriáját, hogy a „szabadelvü párt intéző bizottsága“ (ezt beszédében, a hol csak egy kis alkalom kinálkozik rá, mindig ismétlé.) mint jött arra a gondolatra, — hogy most ez ügyben népgyülést tartson; mint jött létre aztán az a határozati javaslat, a mi itt mindjárt felolvasandó lesz; mint jelentetett az be „a hatóság elnöke polgármester Simonffy urnak, ki is, „az itt levő irat szerint azt megengedte, — vagyis kötelessége megengedni, hanem — helyben hagyta.“ stb.

Ezután a nevezett párt nevezett bizottságának jegyzője felolvassa azon folyamodványt, melyet benyujtottak a hatósághoz, és az erre tett hátiratolást is.

Majd ismét feláll az elnök, s constatálja, hogy e gyülés tehát „törvényesen hivatott egybe és tartatik meg“; s felkéri a gyülést, hogy „a már kitüzött tárgyra nézve a legnagyobb higgadtsággal nyilatkozzék, a „szabadelvü párt intéző bizottsága“ által már irásba tett inditványt meghallgassa és annak elfogadása vagy el nem fogadása felett igen röviden nyilatkozzék.“

Beszédében végül felkéri Kovács Sándort, hogy már a „szabadelvü párt intéző bizottsága“ által irásba tett inditványt felolvasni és azt rövid szavakkal kisérni sziveskedjék.

Kovács Sándor:

A „debreczeni szabadelvü párt intéző bizottsága“ elé a következő inditvány terjesztetett: „Hogy hazánknak, sőt a velünk egy közös fejedelem uralkodása alatt élő Ausztriának is, és igy az egész Monarchiának létérdekeit érinti azon véres és iszonyatos háboru, mely hazánk szomszédságában a testvér Törökország területén, az ellen, az óriás orosz hatalom roppant számu seregei által folytattatik, kétségtelenné tevék a szemeink előtt lefolyt események.

Ugyanis alig ütött ki a háboru, az egész hirlapirodalom felemelte az ellen szavát, ugy a magyar mint az osztrák fővárosban, az országgyülésen aggodalmának kifejezése mellett mindkét kormányhoz felszólamlások történtek.

A magyar főváros és az ország igen igen nagy vidéke már több alkalommal, mintegy ösztönszerüleg kifejezést adott aggodalmának; legközelebb a magyar szabadság egyik hirneves tábornoka, Klapka György tábornok (Éljen!!) — azon tábornok, ki a török birodalom területéről, tehát onnan, hol ama véres harc folyik, épen most tért vissza hazájába, — szükségét látta annak, hogy hazája szivében figyelmeztesse nemzetét ama háboruból reá következhető veszélyekre. (Éljen!)

Az ősz tábornokot, miként ez őt megilleté, a főváros polgársága figyelemmel és hazafiasan meghallgatta, s ennek folytán a haza érdekében egy, az ország kormányához intézendő határozatot fogadott el a kérdéses, kimondhatatlanul nagy horderejü ügyben, mely határozat immár mindnyájunk előtt ismeretes.

Bár a főváros polgárságának, illetőleg az általa tartott népgyülésnek határozata kell, hogy számba vétessék a döntő körökben: mind az által az ügy sokkal nagyobb, sokkal fontosabb, sokkal életbe vágóbb, mintsem belehetne érni egyedül a fővárosi nép nyilatkozatával. (Ugy van! Helyeslés.)

Azért teljesen szükséges, hogy az ország több vidékén nyilatkozat tétessék, igy nálunk Debreczenben is óhajtandó, hogy a polgárok e gyülésen e nagy horderejü ügyben nyilatkozzanak, melyre alkalom legyen minélelőbb adandó.“

Ez inditványt a szabadelvü párt intéző bizottsága egyhangulag magáévá tevén, elhatározta, a hatóságnak a törvény értelmében bejelentvén, összehivni a polgárság e gyülését, a hol is a meghivásban foglaltokhoz képest azon bizottság a kérdéses ügyben elfogadásra a következő határozati javarzlatot terjeszti elő: (Halljuk.)

„A debreczeni polgárság gyülése kifejezi megbotránkozását azon vér lázitó kegyetlenségek felett, melyek Bolgárországban az oroszok által a nem harczoló lakosságon, nőkön, aggokon, és gyermekeken elkövettetnek és a mohamedán lakosságot kiirtással fenyegetik. (Gyalázat!) E gyülés Oroszország hatalmának terjeszkedését Magyarország és Ausztria érdekeivel összeférhetetlenek nyilatkoztatja: (Ugyvan! Helyes!) elhatározza tehát feliratilag e gyülés felkérni a kormányt, hogy ezen, a népjog és humanitás elveivel ellenkező hadmüködési mód megszüntetésére hasson, és hogy a monarchia érdekeit az orosz terjeszkedési politikával szemben, igérete szerint is, a kellő időben (Azonnal! Most mindjárt! felkiáltások.) minden rendelkezésére álló eszközzel érvényesitse.“

Szóló ezután röviden ajánlja e határozati javaslat teljes elfogadását a népgyülés figyelmébe.

Végül Komlóssy Imre elnök fel áll, s következoleg szól: „Én azt gondolom, legalább ugy veszem ki a jelenlevő polgárság ajkairól, hogy előttem szóló Kovács Sándor ur által felolvasott inditványt egy hangulag (?) elfogadja a gyülés: ennél fogva kimondom határozatilag, hogy a felolvasott inditvány egyhangulag (az a száz még száz „mostmindjárt, azonnal“ nem nyom semmit a latba?!) elfogadtatott és erről a m. kir. miniszterium felirat utján értesittetik és illetőleg meg kéretni fog.

A gyülésnek több tárgya nem lévén, én azt ezennel eloszlatom.

(A gyülés vége: 11 óra 20 perez.)

1849.
augustus 2.

Csak egy pár nap még és azon napra virradunk, melyen 28 évvel ezelőtt a nemzet örök emlékü hős bajnokai karddal kezükben estek el a hazáért s a nemzetért küzdve.

Huszonnyolcz évvel ezelőtt 1849. aug. 2-án hullottak el ama honvédek, kiknek emléke él lelkeinkben, kiknek sirhantjait örök zöld babérral kell behintenünk.

Ama napon, melyen egy nemzetért küzdő hősök buktak el, Magyarország még nem esett el, s az uj nemzedék kegyelettel és szent ihlettel térdel le minden év aug. 2-án az elhulltak tetemit takaró szent földre, melynek minden paránya uj csodákat zeng ama félistenekről.

Hazánk leányai és polgárai!

Aug. 2-án 28-ik évfordulóját érjük el, s szentebb kötelesség az utódokat nem illeti, mint elzarándokolni a nyugró hősök hantjaihoz a szokásos ünnepély megtartására. Gondoljatok arra, hogy nekünk, az utókor gyermekeinek könnyel, harmateseppekkel kell adoznunk az értünk hullatott véreseppekért.

Lelkeinkben élnek az ő lelkeik, sziveinkben a kegyes szeretet és az örök emlékezet kioltathatlan oltára lobog, nyujtsunk rokonlelkeinknek vigaszt a szeretetnek megujulást és az emlékezet oltárára töltsünk szentelt olajat.

Az ünnepély esütörtökön aug. 2-án délután 3 órakor veszi kezdetét s ez alkalommal az összegyülekezés helye a Collegium előtti emlékkert leend, a hol a megállapitott programm szerint szónoklat és szavallat tartása után a közönség a honvéd sirokhoz indul ki s az elesett bajnokok sirjánál a szózat elénekléese után ismét szónoklat és szavalat tartatik, és a sir megkoszoruztatik.

A háboru.

Az európai harczteréen rövid idő alatt is nagy dolgok történtek; Abdul Kerim pasa főhadparancsnok állásáról elmozdittatott, s helyébe Mehemed Ali neveztetett ki. Az ősz hadvezér, a djunisi és alexinázi hős bukásának oka az volt, a mit legnagyobb érdeméül kell fólróni minden hadvezérnek: a titoktartás; mert nem a szerint járt el, a mint neki Konstantinápolyból elébe irták, hanem a maga esze szerint s tervét nem akarta senkinek elárulni, tehát megkellett buknia. Hogy mi fog vele történni Konstantinápolyban, az bizonytalan; számüzetés vagy halál lesz eddigi diadalainak s hosszas szolgálatának bére?

A hadsereg parancsnokságában beállott változás óta a bizalom ujra öregbedett. Szokatlan mozgalom tapasztalható és a tábornoki kar is igen tevékeny, Mehemed biztos föllépése és önbizalma átszállott környezetére és csapataira. Teljesen osztják azon nézetét, hogy teljes diadalt fognak aratni.

Mehemed Ali pasa Sumlába érkezvén, a parancsnokság átvételénél egy kiáltványt bocsátott ki a hadsereghez.

A kiállitványban a katonákhoz a következőleg szól:

„Az ellenség a szultán tartományainak szivébe nyomult, kell hogy visszaszoritassék. Kettő között választhatunk: vagy az országban, melyet elpusztitott és ártatlan vérrel áztatott, az ellenség sirját megásni, vagy saját sirunkban találjuk meg e megszentségtelenitett földben. Küzdjetek azon bátorsággal, melyet történelmetek lefolyása tanusit. Én teljhatalommal rendelkezem, fel vagyok hatalmazva vezéretek lenni és benneteket a szükségesekkel támogatni. Jogomban áll fényesen megjutalmazni azokat, kik a szultán és a haza iránt kötelességeiket teljesitik, de jogomban áll egyszersmind kegyelem nélkül megbüntetni mindazokat, kik ily pillanatban, mint ozmánok gyávák is lehetnek.“ E kiáltvány a csapatoknál roppant lelkesedést keltett.

A tulajdonképeni haretéren pedig eddigelé még mindenütt a törökök voltak a győztesek, nem számitván bele a Szulejman pasa előőrsi csapatának Karabunár melletti veszteségét. Osman pasa az oroszokat Plevna körül két izben annyira megverte, hogy az orosz főhadiszállás Tirnovából ismét Bielaba helyeztetett vissza. E tény legjobban mutatja, mily hatással, s mily döntő volt Osman pasa plevnai diadala.

Rasgrád környékén is óriási harez folyt, a törökök gyorsan, és oly erővel nyomulnak előre, hogy az oroszok nem voltak képesek ellenök állani.

Szilisztriát is megtámadták az oroszok; egy izben az orosz gyalogság rohamra is vezettetett, Szelim pasa, mikor már az ellen egész közel érkezett — magyar honvéd módra — szurony szegezve rohant rájok s az oroszok rendetlen futásban, diadalmasan visszaverettek, sőt egy sumlai segédesapat megérkezte után teljesen megverettek.

Osman pasa, a plevnai kettős, s valóban nagy jelentőségün és horderejü győzelem után előre nyomul. Achmed-Ejub pasa is győzelmet vivott ki a muszkák felett, a visszavonuló orosz csapatokat pedig Fuád pasa vette üldözőbe. A Kirina folyónál f. hó 24—25-kén történt csatározások az oroszokra nézve szintén szerencsétlenül ütött ki, a muszka hadsereg 9-ik hadteste csaknem egészen megsemmisittetett, az oroszok azonban ezt a legnagyobb titokban akarták tartani. Ugylátszik azonban, hogy nem sikerült ez sem.

Mehemed Ali főhadparancsnok a hirlaptudósitókat f. hó 24 fogadta félórai kihallgatáson; az uj főhadparancsnokról általában véve eddig még csakis jót hallottunk.

Montenegróban Niksics erős ostrom alá van fogva, egyéb hir innen nem érkezett.

Ázsiából pedig a következő két távirat érkezett.

Erzerum, jul. 28. A két hadsereg harczkészen áll. A török czirkáló csapatok naponként lépik át az Arpatschait, (határfolyó, mely elválasztja Muszkaországot Törökországtól) és kisebb előőrsi ütközetek gyakran fordulnak elő. Sámchetben, Alexandropol és Tiflis között lázadás tört ki.

Erzerum, jul. 28. A trimisi török főhadiszállásról jelentik 19-ről: 17-én Mustafa Sarfet pasa dandárja 24 osztály lovasságnak Aktunarból közszemlére ment. A muszka lovasság nagy tevékenységet fejtett ki és az Ulsch-Tépe melletti álláspontot akarta megszállani 18 án az akbunari tábor fellármáztatott. Hirlett, hogy a muszkák erős lovassággal kémszemlélnek. Lovassággunk elébök ment és a tulnyomó ellenséget ismételve megverve, az ellenséget egész a gyalogsági előőrsig üldözté. Veszteségünk 20 ember volt, köztük a bimbesi Resid bey. A muszkák sok embert vesztettek, nemkülönben lovakat és fegyokat. Éjjel a török hadsereg erősen nyomult előre észak felé. A karsi őrség 18 zászlóaljjal Wisin-Kiói felé vonult ki. **Ghazi Mehemed Samyl pasa 1000 cserkeszszel érkezett meg Guzinból. Rendkivüli nagy a lelkesedés.**

— **A MAGYAR FŐVÁROSBOL. A ferencrendiek** temploma mellett az uj zárda és bazár jövő hó 2-án ünnepélyesen fog felavattatni. **A budai Sz. János**-közkórház tüzjelzővel való ellátása a tanács által elhatároztatott. **Az adóügy** tanulmányozására Kiss Péter m. kir. nyug. pénzügyminiszteri osztálytanácsos biz. tag külföldre utazik. **Ádám Gusztáv** kereskedő lakására ismeretlen tolvaj belopózott, azonban észrevétetvén, a tettes a jó magas emeletről a kövezetre ugrott, bár szétterült, a közelgő rendőrök elől szerencsésen megszökött.

VIDÉK

— „Debreczen“ levelezése. —

H.-Böszörmény, julius 27.

T. szerkesztő ur!

A „Debreczeni Ellenőr“ f. évi 142. számában H.-Böszörményből 1877. julius 22-éről keltezett „Sió“ aláirással megjelent nyilt közleményt reflexiók nélkül hagynom nem szabad, — egyrészről azért, mert a cikkiró által éretlenségből „dorbézolásnak“ keresztelt közvacsora rendezőinek egyike én valék, — másrészről azért, mert a közleménynek a helybeli közkórház javára rendezett táncvigalom előzményei, — közvacsoránk keletkezése és annak lefolyására vonatkozó adatai hamisak és légből kapottak, sőt a mi több maga a táncvigalmat ecsetelő része is annyira nevetséges, hogy abból cikkiró öntudatos állapotban való lételét is kétségbe vonni merészelem.

Igaz, hogy f. évi julius 21-kén, a midőn a helybeliközkórház javára a fürdő kertben táczvigalom rendeztetett, ugyan akkor a török sebesültek javára közvacsora is tartatott, még pedig, mint maga czikkiró is elismeri, egy tisztán férfiakból alakult társaság által. Hogy pedig a közvacsora éppen a táncvigalom napján lett megtartva annak igenis tisztán csak a

közkórház javára tartott tánczvigalom rendezői az okai, mint a kik egy bizonyos oknál fogva, melyet csak kiméletből akarok mellőzni, e vigalomnak a török sebesültek javára leendő rendezését, a tulnyomó többség ellenére nem csak ellenezték, hanem akaratukat tényleg keresztül is vitték. E visszavonásnak az lett a természetes következménye, hogy azok, a kik a rendezők akarata előtt meghajolni nem akartak, köz megegyezéssel elhatározták, hogy a tánczvigalom napján a török sebesültek javára, ha nem is tánczvigalmat, de mindenesetre egy közvacsorát létesitenek, annál is inkább, mert ez utóbbi mulatság országos érdekké vált szent czélra levén tervezve, annak létesitéséhez a városi tiszti kar jó része és az inteligentia szine java hozzá járult; és a mint várható, is volt e köz vacsora a legfényesebben sikerült, mert az alig huszonöt harmincz egyénekből összeállott társaság a szent czélra nyoczvan forintnál többet irt alá, mely összegből a költségek kivonása után fenmaradó 55 forint 62 kr. és egy lira tiszta jövedelem, általam a mint a tisztelt olvasó is meggyőződni fog, még folyó évi julius 23-kán, az „Egyetértés“ szerkesztőségéhez Budapestre fel is küldetett.

Hogy miként folyt le ezen közvacsoránk, azt ecsetelni nem fogom, — egyrészről azért, mert az ezen közvacsoránál résztvett személyek és azonkivül jelen volt tagok annak illedelmes lefolyásáról eléggé kezeskednek, de másrészről azért sem, mert ha én ennek birálatába akarnék bocsátkozni, akkor a kölcsönösség elvénél fogva a tánczvigalom mikénti lefolyását is feszegetnem kellene, már pedig sokkal mélyebb tiszteletttel viseltetem a tánczvigalomban résztvett némely tagok iránt, mintsem azt a cikkiróhoz hasonló egyénekért a nyilvánosság elé hurcolni akarjam, annyi azonban tény, hogy dorbézolni és ferdén danolni cikkiró és hozzá hasonló korhely kenyeres pajtásainak szokása, miért is a sértő kifejezéseket egyszer és mindenkorra visszautasitom.

kiváló tisztelettel vagyok

Goldhammer Albert

h. ügyvéd városi t. ügyész.

H.-Szoboszló, jul. 29.

Az idő városunkban is meghozta az áldásdus esőt, szomjas tengeri retéseink ezáltal tetemesen megjavultak. — Városunk csendes, csak néha zavarja meg egyes tüz eset, hol mindig, rendesen Fekete Péter tüzoltó alparancsnok tüntette ki magát elösmerőleg.

Közbiztonságunkat is csak néha zavarja meg egyes verekedés, alig egy pár napja történt, hogy egy földmivelő polgárt Angyalházán csaknem egész holtra vertek. — Biztonsági szempontból nagyon helyén lenne már, ha városunkban az ugynevezett nagygát oldali részen egy közlekedő utat nyitnának ki — a város másik részére, a második tizedbe át, — mert veszély esetén, csak is az egy nagygáton, több közlekedési pont nem lévén, nagy kerülést kell tenni, hogy egyik városrész lakosai, a másik városrész lakosaihoz juthassanak át. — de nemcsak tűz eset idején, de más tekintetben is szükséges és elmulhatattlan volna e közlekedési ut nyitása, ugy az egyes járókelők, valamint az iskolás gyermekek számára. Csodálkozunk is azon, hogy tevékeny polgármesterünknek a figyelme mindenre kiterjed, csak a legszükségesebbre nem: óhajtandó volna, hogy a tizedbeli lakosok, hol a városi tisztviselők nagyrésze lakik, mozditanák elő ezen ut kinyitását, mert ha e tekintetben a kellő lépések megtétetnének — teljes megnyugovással lehetnénk arra, hogy polgármester ur ösmert tevékenysége e tekintetben óhajunknak bizonyára eleget tenne.

H.-Szoboszló, 1877. jul. 27.

r. l.

— **VIDÉKI HIREK. Ibrony** községben egy tanyán a csősz meggyilkolták; a gyanu a feleségére van. **A hoczufalusi** oláh templomban a „N—e“ hire szerint összehalmozott lándzsákat találtak. **Háromszéken** f. hó közepén tojásnagyságu jéggolyók estek, ugy még a háztetőket is beverte. **Demecserben** egy öreg ember véletlenül meglőtt egy gyermeket, erre ugy megijedt, hogy — haza menvén, bezárt ajtók mögött — magát is meglőtte. **A délmagyarországi** néptanitók ez évi Resicán tartott nagy gyülése a szó legteljesebb értelmében német jellegü volt, minden beszédek német nyelven tartattak (!)

UJDONSÁGOK.

* **Gyászhir.** Városunk egyik derék polgára, Hegyi Mihály ügyvéd, gr. Dégenfeld Imre jogügyésze folyó hó 29-én, az az tegnap délután a nyiregyházi sóstó fürdőn szélhüdés következtében hirtelen elhalálozott. A derék férfiu haláláról kiadott gyászjelentés következőleg hangzik:

* **Gyászjelentés.** A legmélyebb fájdalom leverő érzetével jelentem felejthetlen jó férjem, néhai Felső-Előri Hegyi Mihály hites ügyvédnek folyó hó 29-dikén délután egy órakor a nyiregyházi fürdőben élete 69-ik, boldog házasságunk 33-ik évében szélhüdés következtében rögtön történt gyászos kimultát. A boldogultnak pormaradványai f. hó 31-én d. u. 5 órakor a battyányi-utczán 5157. számu háznál tartandó ref. egyházi rövid gyászszertartás után a czegléd uteai sirkertben fognak öröknyugalom helyére tétetni. Mely végtisztesség tételre a boldogultnak rokonait, barátait, kartársait és ismerőseit bánatos szivvel meghivom. Debreczen 1877 jul. 30. Bodosi Józsa Eufrosina a boldogultnak bánatb> merült özvegye. Béke poraira!!!

* **Az 1876-ik** évi XV-ik t. cz. 29—31 §. ban kijelölt III és IV-ik osztályu sat. ugynevezett jövedelmi — keresetadók elleni felszólamlások tárgyalása f. é. auguszt. 6-án Debreczenben a városház kis tanácstermében délelőtt 9 órakor megkezdetik. A sorrend következő lesz: A tárgyalások a h.-böszörményi kir. adóhivatalhoz tartozó községeken kezdődnek. Ezt követni fogják a debr. kir. adóhivatalhoz tartozó községek. Végre maga Debreczen város. Debreczen jul. 30 1877. A jövedelemadó felszólamlási bizottmány.

* **Eljegyzés.** Baum Miksa ur, helybeli kereskedőink egyike tegnap jegyezte el magának városunk szép és müvelt hölgyét Jakobovits Katalin Mária kisasszonyt, helybeli polgártársunk Jakobovics Antal ur leányát.

* **Lapunk** egyik multkori számában, felhivtuk a rendőrség figyelmét arra, hogy az egyleti kert csősznek két tehene a boldogfalvai kert ut szélén legelészett, s ennek következtében az arramenőket folyvást a legnagyobb remegésben tartotta. Felhivásunk folytán a rendőrség haladéktalanul irtézkedett is, mennyiben a tehenet az utszélről eltávolitotta. Mai napon hozzánk beérkezett panasz folytán arról értesülünk, hogy a csősz a rendőrség tilalma dacára ismét ott legelteti tehenét az utszélen a közlekedő közönség leynagyobb félelmére. Most tehát a rendőrség feladata szigoru büntetés terhe mellett rendre utasitani a szófogadatlan csőszt.

* **Smidt S.** helybeli ének és zongora tanár, mint azt lapunk utóbbi számában emlitettük is, mult szombaton este tartotta tanitványaival évi vizsgáját a „Korona“ vendéglő nagy éttermében. E vizsga, mint értesültünk, a szülők és számos érdekelt egyén jelenlétében folyt le, a nevezett tanár a legfényesebb sikert aratta tanitványaival, s a szüléknek legnagyobb megelégedését vivta ki. A vizsga bevégezte után a jelenvoltak által barátságos estély rendeztetett, mely csaknem éjfélutáni egy óráig tartott.

* **Rendőri hir.** Ma délelőtt a hal piacon két nagy kosár megromlott és erjedésnek indult halat foglalt le a rendőrség: a halakat, tiszti főorvos ur közegességügyi törvényeink értelmében megvizsgálta, s azokat az egésségre csakugyan veszélyeseknek találta. Ugyan igy járt el a rendőrség a kis piaczon füstölt hust áruló egyéniséggel, kitől szintén 4 drb. megromlott füstölt hust kobozott el. Az illetők megfenyittettek.

* **Browning György** öngyilkosságáról emlékezvén meg a „M. Polgár.“ azt irja hogy pénzzavar nem lehetett annak oka, mert egy jó ismerőse Fináli Henrik egyetemi tanárnál bizonyos összeget hagyott hátra, melyből koronként neki küldözgetett. Legközelebbről is 30 frtot küldött M.-Vásárhelyre, mely alkalmasint még a postán van érintetlenül. Öngyilkosságának okát nálunk még csak nem is sejtik. Browningnak él atyja is, de miután tartózkodási helyét nem tudják a gyászesetről nem értesithették.

* **Táborszky és Pars** zenemükereskedésében legujabban megjelent s szerkesztőségünkhöz beküldetett; Kolnidreh. Átirás zogonrára. Ára 50 kr.

* **Az Ucháczius ágyuknak** számos nézője volt ma piacunkon. A helyben állomásozó katonaság ma korán reggel gyakorlatok tartása végett rándult ki, s midőn tizenegy órakor visszajöttek, nagy tömegekben gyült össze a nép s ugy szemlélte a hatalmas ágyukat.

* **Orvosok s gyógyszerészekhez** a budapesti török főkonzulátus a „Pest Corr.“-ben a következő felhivást intézett: Aslanian István basa ő excellenciája, vezérkari orvos és a császári ottomán hadsereg legfelsőbb egészségügyi tanácsának tagja, tegnap óta falaink között időz. A basát kormánya azzal bizta meg, hogy orvosokat és gyógyszerészeket szerződtessen az ottomán hadsereg számára. Az ajánlkozók az ottomán főkonzulatushoz (ősz-utca 15. sz.) naponként, kivéve vasárnap délután, 3—4½-ig fordulhatnak utasitásért.

* **1877 Julius hó 29-en** tartott lövészet eredménye. Bevétel: 14 frt 37 kr, kiadás: 7 frt 49 kr, maradvány 6 frt 88 kr. Dijjatnyertek: Mayer Emil legjobb mély lövésre 1 drb. 2 frtos tallért. Jóna Sámuel legtöbb körre 1 drb. 1 frtos tallért.

* **Pénzhez akart jutni** egy felvidéki csavargó fiu, s tegnap a vasutnál egy hordár mellé furakodott, s annak zsebéből két frttal terhelt tárczáját kilopta, s eltünt. Azonban mai napon elfogatott, a kapitányi hivatal előtt tettét be is vallvtta. Most már a börtönben gondolgozhatik a felett, hogy valjon mi jobb: 2 frtot lopni, vagy a börtönben ülni?

* **Megjelent.** Hozzánk beküldetett. „Az utolsó Bebek“ Pétery Károly kitünő 3 kötetes történeti regénye, mely most jelent meg. A három kötetes münek az ára 3 frt. — megrendelhető az „Egyetértés“ kiadó hivatalában. — Himző utca 1. sz. a.

* **Irodalom.** A „Vasárnapi Ujság“ Julius 29-ki száma következő tartalommal Jelent meg; Viddin és Nikápoly (képpel). — Vidd, vidd odda szellő . . . — Déryné naplójából (folyt). — Gázforrások Pensylvániában. — A lábatlani barlangok. — Servadac Hector kalandos vándorlása a naprendszeren át (két képpel.) — Egyveleg. — Melléklet: — Képek a háboruból (négy képpel). — Vázlatok Oroszországból. II. — Kilencz veterán. — Petőfi sorjáról. — Magyar müvészek Londonban. — Irodalom és müvészet. — Közintézetek, egyletek, — Miujság? stb. rendes rovatok. A „Háboru-krónika“ 13-ik száma (e lap csakis a „Vasárnapi Ujság“ „Politikai Ujdonságok“ és „Képes Néplap“-pal küldetik szét)a következő tartalommal jelent meg: A zeibek tábor a feri-kői sikon Konstántinápoly alatt. (Képpel.) — Török hadászat. — Az oroszok átkelése a Balkánon és ferdisi csata. — Az orosz vereségek Armeniában. — Gabrovo és balkáni átjárók. (két kép) — Az orosz kegyetlenségek. — Nikápoly bombáztatása. — Abdul-Kerim terve — Ahol az ágyu terem. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára ne-gyedévre 2 frt; a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt,—a „Háboru-Krónika“ uegyedévre a „Képes Néplap“pal 1 frt, Vasárnapi Ujság“-gal 2 frt 50 kr. a „Politikai Ujdonsvgok“-kal 2 frt.

Legujabb.

— Bécs, jul. 29 A „Montagsrevue“ irja: De Pretis pénzügyminiszter, Tisza K. miniszterelnök és Széll magyar pénzügyminiszter ide hivattak, hogy résztvegyenek egy Andrássy gr., Hoffmann közös pénzugyminiszter Bylandt közös hagyügyminiszter és Auersperg hg. osztrák miniszterelnökkel tartandó közös miniszterkanácsban, mely eldöntse, nemérkezett-e még el a pillanat, kilépni az eddigi passivitásból, — hogy legalább a hadsereg részleges mosgósitás által állittassék helyve Ausztria-Magyarország katonai készültsége. — Andrássy gr., ki e lépést szükségesnek tartja, ez által nem szándékezik megváltoztatni az osztrák politikát, mely csak a monarchia érdekeinek megvédésére van figyelemel. — Midhat pasa ügye legkevésbé sem áll összeköttetésben eme rendszabályokkal. Az osztrák politika irtózik minden megszállási gondolattól, de sohasem engedheti me, hogy közremüködése nélkül vagy az általa hangsulyozott érdekek ellenére uj helyzetek teremtessenek.

Felelős szerkesztő:

TISZAI DÁNIEL.

HIRDETESEK.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi

Csak akkor valódi

ha minden doboz czimlapján a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva. Büntető birósági itéletek ismételten konstatálták czégem és védjegyem meghamisitását; azért óva intem a közönséget az ilyen hamisitványok vásárlása ellen, minthogy azok, csak ámitásra vannak számitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 forint o. é.

valódi minőségben kapható az X-szel jelölt czégeknél.

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL.

A legmegbizhatóbb önsegélyző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyuladásnál, a legtöbb betegség ellen, mindennemü sebesülések fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt sebek, ráktekélyek, üszök, szemgyuladás, mindennemü bénulás és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasitással együtt 30 kr. o. é.

valódi minőségben a †-tel jelölt czégeknél.

DORSCH-HALMÁJ-ZSIROLAJ

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló, faj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható. Ára egy üvegnek használati utasitással együtt 1 frt. o. é.

valódi minőségben a *-gal jelölt czégeknél.

Raktárak: **Debreczenben** (x*) Göltl Ferd. gyógyszerész. (x*) Dr. Rothschneck Emil gyógysz. (x†) Vecsey Viktor gyógysz. (x) Mihalovics István gyógysz. (x*) Geréby Fülöp. **Fehérgyarmat** (x) Balika Károly gyógyszerész **Hajdu-Böszörmény** (x) Nagy Károly gyógysz. **Kisvárda** (x) Balkányi F. **Mándok** (x) Türk J. A. gyógysz. **Miskolcz** (x) Mayer R. gyógysz. (x) Pasteiner Ferencz. **Nagybánya** (x) Haracsek József és fia. **Nyiregyháza** (x†*) Tirscher Gyula gyógysz. **Nyirbakta** (x) D. Kohányi gyógysz. **Szolnok** (x) Horánszky István gyógys. **T.-Ujlak** (x) Royko Viktor gyógysz. **Zilah** (x) Weisz Samu gyógysz. **Szathmár** (x) Losonczy József.

Sirop Pagliano, egyenesen Florenzből hozatva, kitünő vértisztitó hatása miatt általánosan ismeretes, 1 üveg 1 frt, 1 láda 12 üveggel 10 frtért postautalványnyal bérmentve küldetik.

428 13— **A Moll**, k. k. Hof-Lieferant, **Wien**,

Szt.-Lorenz-forrás.

Ezen kitünő stájer Lithium és Jodnátriumot (szikenyiblag) tartalmazó vasas savanyuvize a bécsi és grácsi egyetem kitünő tekintélyei által Európában mint unicum jeloltetik.

Ez ásványviz rendkivüli gyógyerejét nemcsak házi használatban, hanem kiváló mértekben a kórház használatban is kitüntette. A cs. k. bécsi általános közkorház igazgatósága által e vállalatnak egy hivatalos elismerő okmány kézbesittetett, mely szerint ez intézet mindazon tanárai és főorvosai, kik ez ásványvizet osztályaikban s betegeknél alkalmazták, kivétel nélkül, mind kedvezően nyilatkoztak e forrás tulajdonságai és hathatós használhatósága felől. A bécsi cs. k. wieden kórház is kiváló dicsérettel ismerte el a nevezett forrás kitünő gyógyvizét, mely valódi specificum versegenység, hólyag- és vesebajok ellen, valamint idült gyomorbaunt és a nemi szervek fontos bántalmaiál.

Leitersdorf tanár és Dr. Stohl, Schwarzenberg herczegne háziorvosa, szintén igen kedvezően nyilatkoztak. Mindezen bizonyitványok és nyilatkozatok, ugy mint számos köszönő- és elismerő levelek a vállalat igazgatóságánál mindenkinek megtekintés végett rendelkezésre állnak.

Fentscher-forrás.

E forrásviz, a Selters-vizhez való nagy hasonlóságánál fogva osztrák Selters-nek is nevezve, igen kellemes üditő-ital. A grácsi egyetem tanára Peters e forrásról mondja, hogy ennek rendes használata által a betegségeknek egész serege távol tartatik. E forrás kissé erősebb mint a német Selters, emellőtva hatása is erősebb. Mindezen, a legelső tekintélyektől eredő, bizonyitványoktól eltekintve, e vizek jósága és gyógyerejének legkiválóbb bizonyitéka ezek rendkivüli nagy fogyasztása, valamint ezek rendkivüli kedveltsége a közönség előtt

Netáni hamisitások időelőtti megakadályozása végett az alólirott forrásigazgatóság ezennel kijelenti, hogy csak azon viz valódiságáról áll jót, mely az általa megnevezett főraktárakban, vagy pedig ezek által közzétett viszonteladóknál árusittatik. Egyszersmind kéretnek a tisztelt vevők a forrásvizek vevése vagy megrendelése alkalmával ezek nemének pontos megjelolésére figyelni, nehogy a használat czélja elhibázva legyen.

A szt.-lorenzi forrás-vállalat.

Kizárólagos raktár Magyarhonban:

Radocsay és Bányay-nál Budapesten és **Wimmer József fiai**-nál Pozsonyban.

Hölgyeknek

ajánlható az általánosan

elismertetett s hivatalosan megvizsgált

ártalmatlan, valódi

RAVISSANTE

du dr. Lejosse à Paris.

Ezen világhirü és felülmulhatatlan bőrszépitőszer pillanat alatt a legszebb, legtermészetesb ifju arczszint idéz elő, a bőrt fehériti, frisiti és finomitja a lég behatásaitól védelmezi, eltávolit legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvereséget s a bőr minden tisztátalanságait s a rizsport, valamint minden kendőzésért feleslegessé tesz.

Nagy eredeti parisi üvegtok frt 2.50
Kis " " " frt 1.50

Kapható valódi minőségben

Debreczenben **GÖLTL NÁNDOR.**
Miskolczon **Dr. CSÁTHY SZ.** urak gyógyszertáraiban

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit

SCHWARZ HENRIK

központi szétküldési raktára.

BUDAPEST,

Mária Valeria-uteza 9.

Biztos

2000 frt évi jövedelem

sőt azonfelül is.

Hoff János; cs. k, udvari maláta-gyáros, majdnem valamennyi európai uralkodónak udvari szállitója Bécsben, Graben. Bräunerstrasse 8. szám a., onnan Morvaország részére fölötte előnyös föltételek mellett a főraktárt egy szilárd fizetőképes üzleti emberre átruházni szándékozik.

Oly helységekből, ahol még nem volna képviselve, raktárosok jelentkezhetnek.

Ajánlatok kéretnek ajánlásaikkal (Referenzen ellátva, csak Bécsbe a fentjelzett cim alatt intéztetni. 291 1—3.

Mittelmann József

(ezelőtt Treuer D.)

leány tan- és nevelő-intézete

jelenleg

Budapest, Erzsébettéren 8. I. em.

létezik.

Az előkészitő tanfolyam augusztus elején, az uj tanév pedig szeptember 2-án veszi elejét.

= Programmok készségen kiszolgáltatnak. =

288 1—3

A szegedi orsz. kiállitáson érdeméremmel és a III. orsz. tüzoltógyülésen Aradon nagy arany és ezüst ér. kitüntetve.

Budapest. **WALSER FERENCZ** Budapest.

első magyar **gép- és tüzoltószer-gyár, harang- és érczöntödéje,** ajánlja szabadalmazott uj szerkezetü feecskendőit, tüzoltó-egyletek legénységi felszereléseit, vállalkozik kutak, szivattyuk és harangok készitésére, jótállás mellett a legjutányosabbb árakon.

Különösen figyelmébe ajánlja a n. é. gazdaközönségnek, saját készitményü és transatlantia **szivattyus kutait és gyárának vizvezetékek** teljes felszerelhetésére nagy figyelemmel külön felállitott vizmüvészeti osztályát.

Mintaszerelések, képes árlapok kivánatra rendelkezésre állanak.

Fióktelep Erdély és Románia részére: Kolozsvárt, belsőmonostor-utcza.

276 4—7.

Minden eddigi világtárlaton, haladás, jőizlés és versenyképességért, első dijakkal jutalmazva.

Kiadó tulajdonos: **a debreczeni függetelnségi párt.**

Debreczen, 1877. Nyomatott Tiszai Dániel könyvnyomdájában.